

Türkiye'de Nükleer Tıp "Tarihsel Yolculuğumuzda Dönüm Noktaları"

MF Bozkurt, TF Çermik, O Sarı, G Çapa Kaya, E Sayit Bilgin, F Güngör, Z Özcan
Türkiye Nükleer Tıp Derneği Yönetim Kurulu Üyeleri

Türkiye Nükleer Tıp Derneği olarak kuruluşumuzun 40. yıl dönümü nedeniyle ülkemizde nükleer tıbbın ilk başlangıcı, emek verenler, gelişim öyküsü ve bu süreçte gelinen noktalar ana hatlarıyla bilgilerinize sunulmaktadır.

Türkiye'de Nükleer Tıp Nasıl Doğdu?

Nükleer tıp, Türkiye'de ilk kez 1950'lerin başında İstanbul'da Prof. Dr. Suphi Artunkal'ın kişisel çabaları ile gündeme gelmiştir.

1953 yılında Dr. Artunkal ve ark., Haseki Tedavi Kliniği'nde kurdukları Radyoizotop Laboratuvarı'nda hipertiroidi tedavisi için I-131 kullanmışlardır. Ülkemizde radyoizotopların tıp alanında kullanımının ilk uygulaması olan bu tedaviden alınan olumlu sonuç, Türkiye'de nükleer tıbbın kurulması ve gelişmesinde bir dönüm noktası olmuştur.

1961 yılında Çekmece Nükleer Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin açılması ile ülkemizde radyoizotop üretimine başlanmış ve Türkiye teknesyum izotopunu Avrupa'da ilk kez kullanan ülkeler arasında yer almıştır.

1962 yılında Prof. Dr. Fevzi Renda ve meslektaşları tarafından Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın (IAEA) katkılarıyla Ankara Üniversitesi kampüsü içinde kurulan Radyobioloji Enstitüsü kurulmuş ve ülkemizde nükleer tıbbın gelişiminde önemli rol oynamıştır.

1965 yılında, daha sonra kurulacak olan Nükleer Tıp Enstitüsü'nün temelini oluşturan İstanbul Üniversitesi Radyoizotop Laboratuvarı'na ilk rektilineer tarama cihazı alınmıştır.

Böylece 60'lı yıllarda Ankara'da Prof. Dr. Fevzi Renda, İstanbul'da Prof. Dr. İrfan Urgancıoğlu, İzmir'de Prof. Dr. Nail Tartaroğlu hocalarımız ilk temelleri atarak ülkemizde modern nükleer tıbbın önünü açmışlardır.

Prof. Dr. Suphi Artunkal Kimdir?

Dr. Suphi Artunkal (1907-1978) İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi 1932 mezunlarından. Nöroloji, Dahiliye, Endokrinoloji ve Farmakoloji alanlarında çalışmıştır.

1952 yılında Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde kurduğu Tedavi Kliniği ve Radyoizotop Laboratuvarı ile nükleer tıbbın ülkemizdeki temel kurucusu olmuştur.

1969 yılında kurulan İstanbul Üniversitesi Nükleer Tıp Enstitüsü'nde Prof. Dr. İrfan Urgancıoğlu ve Prof. Dr. Vensan Seyahi ile nükleer tıp alanında çeşitli eğitim ve bilimsel çalışmaları yürütmüştür.

Türk tıbbına 45 yıl emek veren Prof. Dr. Suphi Artunkal ülkemizde ilk Radyoizotop Laboratuvarı, Tedavi Kliniği Endokrinoloji Bölümü, Nükleer Tıp Enstitüsü, Türk Endokrinoloji Derneği ve Tıbbi Psikoloji Laboratuvarının kurucuları arasında yer almıştır.

Üstün hizmetlerinden dolayı Türkiye Nükleer Tıp Derneği tarafından 1994 yılından beri her yıl Ulusal Kongre'de en başarılı bilimsel çalışmaya değerli hocamıza atfen "Prof. Dr. Suphi Artunkal Ödülü" verilmektedir.

Prof. Dr. Suphi Artunkal (1907-1978)

Derneğimizin Kurucuları Kimlerdir?

Prof. Dr. Fevzi RENDA
 Prof. Dr. A. İrfan URGANCIOĞLU
 Prof. Dr. Ali Tan İŞİTMAN
 Prof. Dr. Ali Nail TARTAROĞLU
 Prof. Dr. Coşkun BEKDİK
 Prof. Dr. Münir TELATAR
 Uzm. Dr. Güner TOKUZ
 Uzm. Dr. Ergun ERGUN
 Uzm. Dr. Behçet İZBIRAK
 Prof. Dr. Asım AKİN

Nükleer Tıp Ne Zaman "Tıpta Uzmanlık Dalı" Oldu?

Nükleer Tıp, kurucu hocalarımızdan Prof. Dr. Fevzi Renda'nın gayretleri ile 18.04.1973 tarih ve 14511 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Tababet ve Uzmanlık Tüzüğü" ile Tıpta Uzmanlık Dalı oldu.

Derneğimiz Resmen Ne Zaman Kuruldu?

Türkiye Nükleer Tıp Derneği, Kurucu hocalarımızın gayretleri ile 9 Mayıs 1975 yılında kuruldu.

Dernek Başkanlarımız

Dernek Yönetim Kurulu Başkanı hocalarımız ve görev dönemleri

Prof. Dr. Fevzi Renda	1975-1990
Prof. Dr. Coşkun Bekdik	1990-1994
Prof. Dr. İrfan Urgancioğlu	1994-1996
Prof. Dr. Sema Cantez	1996-1998
Prof. Dr. Ali Tan İşıtman	1998-2002
Prof. Dr. Hatice Durak	2002-2006
Prof. Dr. Haluk B. Sayman	2006-2008
Prof. Dr. Mustafa Ünlü	2008-2010
Prof. Dr. Ömer Uğur	2010-2014

Üye Bilgilerimiz

Uzman Hekim: 615

Uzmanlık Öğrencisi: 45

Nükleer Fizik, Radyofarmasi, Kimya ve Teknik alan çalışanları: 117

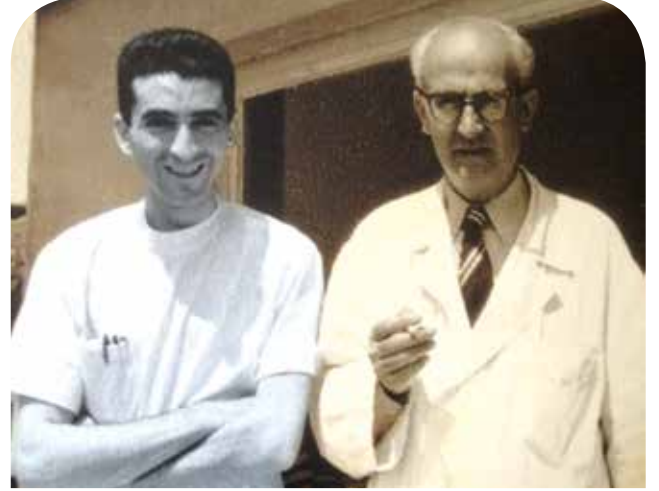
Toplam Üye sayısı: 777

Sayılarla Nükleer Tıp

2014 Yılı Verileri	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
PET/BT	26	41	55	122
SPECT/BT	3	10	2	12
Gamma Kamera*	93	105	112	310
Radyonüklid Tedavi Ünitesi	7	28	16	51+

*Yaklaşık rakamlar verilmiştir, +Toplam 111 tedavi odası mevcuttur.

Ayrıca ülkemizde 14 adet özel firmalar, 1 adet TAEK tarafından işletilen Siklotron mevcut olup Ankara ve Hacettepe Üniversiteleri bünyesinde 2 adet Siklotron kurulum aşamasındadır.

Kurucularımızdan Prof. Dr. S. Artunkal, Prof. Dr. Coşkun Bekdik ile birlikte

Türkiye Nükleer Tıp Derneği Genel Merkezi Açılışı (2003)

Kongrelerimiz

Türkiye Nükleer Tıp Derneği ilk ulusal kongresini "1. Ulusal Nükleer Tıp ve Biyolojik Bilimler Kongresi" adı altında Prof. Dr. İrfan Urgancıoğlu'nun başkanlığında 26-28 Ekim 1981 yılında İstanbul'da yapmıştır.

Kuruluşundan bugüne kadar Türkiye Nükleer Tıp Derneği, 34 ulusal kongre ve sempozyum düzenlemiştir.

Türkiye, 2005 yılında İstanbul'da EANM Avrupa Nükleer Tıp kongresine ev sahipliği yapmıştır.

Türkiye Nükleer Tıp Derneği 40. kuruluş yılına denk gelen 2015 kongremiz "27. Ulusal Kongre"imizdir.

Dergilerimiz

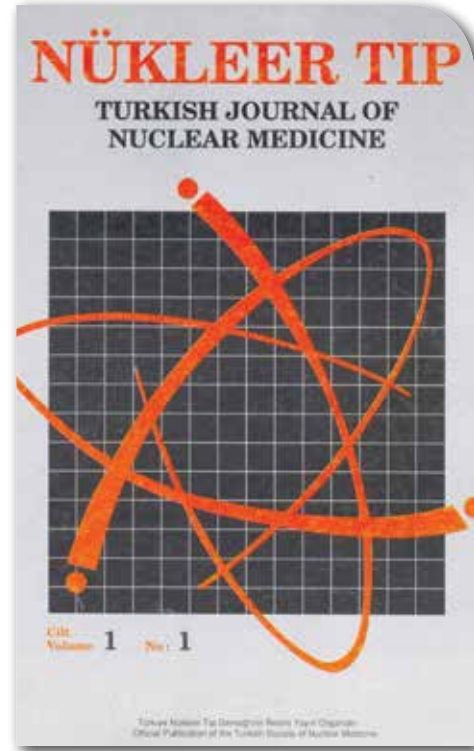
Türkiye Nükleer Tıp Derneği ilk resmi yayın organını "Nükleer Tıp-Turkish Journal of Nuclear Medicine" ismi ile 30 Mart 1992'de Prof. Dr. Coşkun Bekdik başkanlığı döneminde, Prof. Dr. Hikmet Bayhan editörlüğünde yayınlamaya başlamıştır.

2011 yılında "Molecular Imaging and Radionuclide Therapy-MIRT" ismi ile İngilizce olarak basılmaya başlayan resmi dergimiz Prof. Dr. Hatice Durak editörlüğünde yayın yapmakta olup 2014 yılında "Pub-Med" Medline Central'e dahil olmuştur.

40. kuruluş yılımız onuruna, Nükleer Tıp eğitimine katkıda bulunmak üzere Türkçe yayın yapan "Nükleer Tıp Seminerleri" dergimiz Prof. Dr. Zeynep Burak editörlüğünde 2015 yılında yayın hayatına başlamıştır.

Türkiye Nükleer Tıp Derneği olarak, saygı değer hocalarımızın öncülüğünde başlatılan ilk çalışmalardan itibaren alanımızda oluşan 60 yıllık birikimimiz ve Nükleer Tıp Uzmanları, kimya, fizik, radyofarmasi gibi temel bilim ve teknik alan çalışanları ile birlikte oluşturduğumuz 40 yıllık mesleki gücümüzle gurur duyuyorduk.

Bu mesleğe gönül vererek alanımızın gelişmesinde büyük emek veren tüm hocalarımızı hürmetle anıyor, genç

1992 yılında yayınlanmaya başlayan ilk dergimizin ilk sayısı

meslektaşlarımızın katkıları ile ülkemizde Nükleer Tıbbın daha da gelişeceğine ve yeni başarılarla imza atacağına yürekten inanıyoruz.

Kaynaklar

1. Asım Akın, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Nükleer Tıp Anabilim Dalı Tarihçesi. TJNM, 1995,4:1, sayfa 31-35.
2. İ. Başağaoğlu. Cerrahpaşa Nükleer Tıp Anabilim Dalının Tarihçesi. TJNM 1994, 3:4, sayfa 141-144.